

DR. SZABÓ ÁRPÁD

KARÁCSONY VÁLASZADÁSRA KÉSZTET

Szárnyakon repül az idő, újra itt van karácsony! És minket újra hatalmába kerít a lázas készülődés. Szeretnénk, ha majd, akkor este minden tökéletes lenne: a lakás, a család, az ajándékok, a vacsora; minden gyönyörű és mindenki boldog lenne. Ezt a vágyat még fokozza bennünk a minket körülvevő környezet: a média, az üzlet, a reklám. Pedig ezek csak pótlékokkal töltik meg azt az alapvető vágyat, amely bennünk összhangra, békére, szeretetre, boldogságra, tehát az élet teljességére éhes. Minden évben karácsonykor megpróbáljuk betölteni azt az űrt, amelyet mindennapjaink gépies életgyakorlata támaszt bennünk. De azt is tudjuk, hogy ez az alkalom is csak egy próbálkozás lesz, mert a fentiek, bármennyire vonzóak is, csak szomjunkat oltják, és nem adnak végleges megoldást.

Karácsony, Jézus születésének ünnepe, ami napjainkban a fogyasztói társadalom legnagyobb ünnepévé, a legnagyobb üzletté lett. Ezért fontos számunkra a készülődés zűrzavarában meghallani karácsony üzenetét, elgondolkodni jelentőségén, és elbeszélgetni életet átalakító szépségéről.

A betlehemi születéstörténetet már hosszú idő óta rózsaszín felhő burkolja be: a színes égökkel feldíszített fenyőfák, a betlehemi szereplők változatos, de ugyanakkor megszokott látványa, a megdicsőült tekintetű Mária, akit sem az utazás, sem pedig a szülés nem viselt meg, az öreg és ezért bölcsen háttérbe húzódó József. Mennyei fény, égi zene, térdelő pásztorok, díszes ruhába öltözött keleti bölcsek vagy királyok gazdag ajándékokkal. Kedves, meleg hangulatot árasztó kép, ahol mindenki tudja, hogy mi miért történt, felfogja és érzi a helyzet világtörténeti jelentőségét és méltóságát. Ennek a gyermeket és felnőttet egyaránt elvarázsoló képnek tagadhatatlanul van bibliai alapja.

A születéstörténetek nem Jézus életének első szakaszát akarják elénk vetíteni, hanem nyitányai Máté és Lukács evangéliumának, tehát komoly teológiai kérdésekre választ adó Krisztus-történetek, amelyek már az egész történetet kicsiben elénk tárják. Bevezetnek minket az evangéliumba, amelynek üzenete: Jézusban, Isten választottjában az atyáknak adott ígéretek beteljesültek. Ezzel érthetővé válik, hogy az evangélium központi témáját nem a születéstörténetek alkotják. A központ Jézus maga, tanítása, cselekedetei és szenvedése. Evangéliuma, életpéldája és sorsa által állítja elénk azt a konkrét értékrendet, mint mértéket, amelyhez nekünk itt és most igazodnunk kellene.

A történetekben tehát sehol sincs szó „Csendes éjről és égszemű gyermekről”, a jászol és a rongyok a szegénység és az alacsony sorsúak osztályrésze. Jézus születése a rangsorok és értékek átrendezését jelenti. Új alapokra helyezi az

emberek közötti kapcsolatokat Isten emberszeretetének jegyében. Ez a tehetetlen és erőszaktól mentes újszülött kisgyermek jelenti a lelki békességet, az erőszakmentességet, a félelemtől való szabadságot, az élhető viszonyokat, közös boldogságot és boldogulást, más szóval az emberek és a világ üdvösségét. Karácsony éjszakája magában hordozza már Jézus 33 évvel későbbi sorsát: a jászolban fekvő gyermek, úgymond, homlokán hordozza a kereszttel jelét.

Húsvét üzenete provokáló és kényszerítő. A szenvedő és kereszten haldokló Jézus mellett nem lehet úgy elmenni, hogy ne foglaljunk állást. És keresztyénként illik a szenvedő mellé állni. Ez már számon kérhető, ezért kellemetlen és kényelmetlen. Sokkal egyszerűbb és meghatóbb egy kisgyermek születését megünnepelni, ahol mindenki örül és kedves, ahol nem esik szó súlyos, állásfoglalást kívánó kérdésekről. Érthető tehát, hogy társadalmi szinten karácsony ünnepe tudott a legmélyebben életünk részévé lenni. Az ünnephez kapcsolódó szokások segítségével azok is tudnak ünnepelni, akik nem vallják magukat gyakorló keresztyéneknek, vagy még istenhívőnek sem, de történelmi szinten elfogadják, hogy karácsony Jézus születésének ünnepe.

Nekünk, hívő keresztyéneknek azonban sokkal nehezebb, sőt kellemetlenebb a helyzetünk. Nekünk karácsonykor is számot kell adnunk, amikor megállunk a betlehemi jászolbölcső előtt, hogy megértettük-e Jézust? Tudjuk-e, hogy mit akart? Mit jelent az általa hozott új értékrend? Milyen félelmek vannak még bennünk? Elvárások, pozíció, pénz, hatalom, kényelmesség, másokra mutogatás, bűnbakkeresés, és sorolhatnánk azokat a buktatókat, amelyek eltérítenek, zsákutcákba visznek minket.

Karácsonykor szint kell vallanunk: tudjuk-e úgy értékekkel megtölteni életünket, ahogyan feldíszítjük a karácsonyfát? Milyen kincsekkel tudunk a Jézus bölcsőjéhez járulni? Visszhangzik-e bennünk karácsony vigasztaló és erőt adó üzenete: „Ne féljete, mert nagy örömet hirdetek ma nektek, amely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek.” (Lk 2,11)

DR. SZABÓ ÁRPÁD

A KELETI BÖLCSEK KARÁCSONYI TANÍTÁSA

„Amikor Jézus megszületett a júdeai Betlehemben Heródes király idejében, íme, bölcsek érkeztek napkeletről Jeruzsálembe, és ezt kérdezték: »Hol van a zsidók királya, aki most született? Mert láttuk az ő csillagát, amikor feltűnt, és eljöttünk, hogy imádjuk őt.« Amikor ezt Heródes király meghallotta, nyugtalanság fogta el, és vele együtt az egész Jeruzsálemet. Összehívatta a nép valamennyi főpapját és írástudóját, és megkérdezte tőlük, hol kell megszületnie a Krisztusnak. Azok ezt mondták neki: »A júdeai Betlehemben, mert így írta meg a próféta: Te pedig Betlehem, Júda földje, semmiképpen sem vagy a legjelentéktelenebb Júda fejedelmi városai között, mert fejedelem származik belőled, aki legeltetni fogja népeket, Izraelt.«

Ekkor Heródes titokban hívatta a bölcseket, pontosan megkérdezte tőlük a csillag feltűnésének idejét, majd elküldte őket Betlehembe, és ezt mondta: »Menjetek el, szerezzetek pontos értesüléseket a gyerekről; mihelyt pedig megtaláljátok, adjátok tudomra, hogy én is elmenjek és imádjam őt!«

Miután meghallgatták a királyt, elindultak, és íme, a csillag, amelyet láttak feltűnésekor, előttük ment, amíg meg nem érkeztek, és akkor megállt afölött a hely fölött, ahol a gyermek volt. Amikor meglátták a csillagot, igen nagy volt az örömiük. Bementek a házba, meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádták őt. Kinyitották kincsesládáikat, és ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát. Mivel azonban kijelentést kaptak álomban, hogy ne menjenek vissza Heródeshez, más úton tértek vissza hazájukba.” (Mt 2,1–12)

A keleti bölcsekről szóló elbeszélésnek nincs történelmi alapja. Nem úgy történt, mint egy rendkívüli esemény, amilyenről az újságokban olvasunk. Heródes az egyedüli történelmi személy ebben a szép elbeszélésben. A hozzá hasonló személyek hatalommal uralkodnak. Ha valaki azt mondta az ilyen Heródesnek, hogy a szív királya megszületett, akinek hatalma szavai gyengédségén, szeretete mágiikus erején alapul, Heródes azonnal összehívta az írástudókat, az egyház vezetőit, és tanácsot kért, hogy miképpen szabadulhatna meg a megtartótól, mielőtt